

ТРЫ ПАКАЛЕННІ Ў ПАГОНАХ : ВАЕННАЯ ДЫНАСТЫЯ ШАЎБУНОВЫХ – АД ДЗЕДА ДА ЎНУКА

Сілы спецыяльных аперацый заўжды лічыліся адным з элітарных і высокамабільных родаў войскаў Узброеных Сіл. І нездарма – у Беларусі яны сталі пераемнікамі паветрана-дэсантных войскаў і спецназа галоўнага разведвальнага ўпраўлення СССР. Таму трапіць туды на службу няпроста з-за якаснага адбору. Аднак у ліку афіцэраў 103-й асобнай гвардзейскай паветрана-дэсантнай брыгады, якая пастаянка дыслакуецца ў Віцебску, ёсць сапраўдная дынастыя.

Злучэнне атрымала вядомасць падчас баявых дзеянняў у Афганістане. 103-я гвардзейская паветрана-дэсантная ордэна Леніна Чырванасцяжная ордэна Кутузава 2-й ступені дывізія знаходзілася там больш за іншыя злучэнні. 25 снежня 1979 года яе часці перасеклі па паветры савецка-афганскую мяжу. Перад дэсантнікамі ставілася задача авалодаць 17 найважнейшымі аб'ектамі ў Кабуле. І ў лютым 1989 года віцебскія дэсантнікі пакінулі афганскую зямлю аднымі з апошніх. Баявы Сцяг дывізіі пад аховай асобнай разведроты злучэння нёс якраз бацька нашага суразмоўніка падпалкоўніка Антона Шаўбунова, падпалкоўнік Сяргей Шаўбуноў.

Баявы Сцяг – гэта сімвал любой вайсковай часці. І за яго згубу яна расфарміроўваецца. Менавіта таму пачэсную цырымонію нясення Сцяга давяраюць толькі вельмі адказным афіцэрам. Падпалкоўнік Сяргей Шаўбуноў больш за паўтара года стаяў на чале разведкі штаба дывізіі. Місія на яго ўскладалася вельмі няпростая – распрацоўваць усе планы здабыцця каштоўных звестак аб праціўніку, сістэматызаваць іх і пасля перадаваць камандаванню. І ад таго, наколькі якасна спрацуе разведка, залежыць тое, як будуць выкананы наступныя баявыя задачы. Штаб дывізіі месціўся непадалёк ад легендарнага Кабульскага аэрапорта. Работа вайсковай разведкі ў Афганістане была настолькі важная, што грыф сакрэтнасці на яе аперацыях стаіць і дагэтуль.

Антон Шаўбуноў, які быў тады 12-гадовым падлеткам, цудоўна памятае тыя дні, калі здавалася, што ўсе дальнія камандзіроўкі на вайну для яго бацькі скончаны. Але, як кажуць, з агню ды ў полымя. У канцы 1989 года гарачая кропка з'явілася ўжо ў самім СССР. Гэта быў канфлікт вакол Карабаха. Пасля таго як на армяна-азербайджанскай мяжы пачаліся баі з выкарыстаннем артылерыі, 103-я гвардзейская паветрана-дэсантная дывізія была ўзнята па трывозе і экстранна па паветры перакінута з Віцебска ў Баку. А незадоўга да таго яе перападпарадкавалі пагранічным войскам КДБ СССР. У баявую задачу злучэння ўваходзіла ахова дзяржаўнай мяжы Азербайджанскай ССР з Іранам. Але непасрэдна ў баявыя дзеянні яно не ўступала, а проста патрулявала мяжу і вяло прафілактычную работу з насельніцтвам. Сяргей Шаўбуноў быў там нядоўга – літаральна чатыры месяцы. У маі 1990 года дэсантнікі былі перадыслакаваны назад у Віцебск.

Прыклад бацькі, узнагароджанага за бездакорную службу двума ордэнамі – Чырвонай Зоркі і Чырвонага Сцяга, – натхніў і сына. Дзесьці ў дзявятым класе ён цвёрда вырашыў, што хоча звязаць сваё жыццё з войскам. І больш не вагаўся. Атрымаўшы атэстат сталасці ў 1995 годзе, Антон Шаўбуноў паступіў у Васнную акадэмію. А пасля атрымаў размеркаванне ў 317-ю асобную мабільную брыгаду. Напрыканцы 2002 года ёй быў перададзены Баявы Сцяг 103-й гвардзейскай паветрана-дэсантнай дывізіі. Так і атрымалася, што сын працягнуў службы ў тым жа злучэнні, што і яго бацька.

Зараз Антон Шаўбуноў займае пасаду намесніка начальніка штаба па службе войскаў 103-й асобнай гвардзейскай паветрана-дэсантнай брыгады. І зноў жа, як і ў бацькі, у яго працы ёсць вельмі вялікі складнік аналітыкі. Каардынацыя нарадаў, аховы аб'ектаў, нясенне службы нарадам па падраздзяленнях, зацвярджэнне днявальных па ротых, размеркаванне службы на кантрольна-прапускным пункце – тут не абысціся без якасцяў, якія ўласцівы і разведчыку: умённе аператыўна вырашаць нестандартныя задачы, вызначаць прыярытэты і валодаць сістэмай планавання.

– Самае цяжкае – гэта ўмець выбудаваць зносіны з асабовым складам. Адна справа – калі малады чалавек адвучыўся год на васнай кафедры. Ён ужо фактычна падрыхтаваны ў некаторых пытаннях, якія датычацца вайсковай службы. Ды і пэўныя агульныя веды ён ужо набыў падчас вучобы. Таму такія выпускнікі ВНУ, як правіла, акл матызуюцца вельмі хутка. З тымі, хто трапіў у войска пасля школы ці каледжа, крыху складаней. Яны могуць прывыкаць да новых умоў як тыдзень, так і паўгода. Шмат залежыць і ад таго, дзе і ў якім асяроддзі вырас юнак, чым ён займаўся да прызыву. Ёсць тыя, каму па пашпарце 18 гадоў, а ў душы ўсё яшчэ 15. А ёсць і іншыя прыклады, калі 18-гадовы разважае так, быццам яму 20 з лішнім гадоў. Разам з тым з нашай паўсядзённай работай і характарам баявых задач можа азнаёміцца кожны прызыўнік, каб пасля для яго было менш нечаканасцяў. Яшчэ ў 1977 годзе быў зняты фільм «У зоне асаблівай увагі».

– *Ці адбіваецца работа, звязаная з пастаяннай аналітыкай, на вашым жыцці па-за межамі часці?*

– Так. Яшчэ тата мяне прывучыў, што нельга кідаць, як кажуць, з шашкамі нагала. Любую абстаноўку трэба ацаніць і толькі пасля дзейнічаць. Жыццё ж не заўжды ідзе па нейкім стандартным алгарытме.

Між іншым армейская дынастыя мае ўсе шанцы працягнуцца. Сын падпалкоўніка Шаўбунова паступіў у Віцебскае кадэцкае вучылішча. Зараз яму чатырнаццаць гадоў. Шлях у кадэты падлетак абраў самастойна. І ўжо ёсць думкі стаць вайскоўцам, як яго бацька, дзед і прадзед, які ваяваў падчас Вялікай Айчыннай. Праўда, ці абярэ ён для гэтага менавіта Узброеныя Сілы, пакуль пытанне. Зрэшты, адказ на яго рана ці позна, але будзе дадзены.

Валяр'ян **ШКЛЕННІК**.
Фота Яўгена **ПЯСЕЦКАГА**